

Nr 269.

Av herr **Karlsson, Oscar Gottfrid**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående försäljning av rusdrycker m. m.

Kungl. Maj:ts proposition nr 242 med förslag till förordning angående försäljning av rusdrycker m. m. bygger i allt väsentligt på det förslag till sådan förordning, som framlagts av »1928 års revision av rusdryckslagstiftningen». I några punkter hava dock avvikelser skett, av vilka vissa synas vara av den beskaffenhet, att revisionens förslag äro att föredraga.

I 3 kap. 3 § gives systembolag rätt att med iakttagande av föreskrifterna i paragrafens första stycke besluta angående utminuteringsställets antal och förläggning. Revisionen hade i denna del föreslagit, att för sådana besluts giltighet skulle fordras kontrollstyrelsens godkännande, enär frågan om utminuteringsställets antal och förläggning vore ur såväl social som ekonomisk synpunkt så viktig, att kontrollstyrelsens omprövning vore påkallad. Kontrollstyrelsen anför i sitt yttrande över revisionens förslag i denna del, att denna fråga vore en angelägenhet av lokal natur, som icke oundgängligen krävde dess godkännande.

Då det vill synas som om revisionen förebragt de starkare skälen i denna sak och då för kontrollstyrelsen handläggningen av de få fall, som kunna förekomma, icke kan bliva betungande, hemställes, att den ordning revisionen föreslagit måtte godtagas av riksdagen.

I 3 kap. 15—17 §§ ingå bestämmelser rörande överlåtelse av utskänknings-tillstånd. Revisionen hade i föreliggande fråga föreslagit dels att tillstånd till s. k. turistutskänkning icke finge överlätas, dels att fastställande av avtal om överlåtelse skulle tillkomma kontrollstyrelsen liksom ock att klagan över av bolag avslagen ansökan om överlåtelse finge föras hos samma styrelse. Som myndighet härutinnan föreslås i propositionen vederbörande länsstyrelse i stället för kontrollstyrelsen. Propositionen bibehåller emellertid revisionens förslag, att kontrollstyrelsen skall meddela föreskrifter till ledning för överlåtelse. Vidare föreskrives, att länsstyrelsen äger att »med avseende å skälen och villkoren för överlåtelsen samt lämpligheten och behörigheten hos den å vilken överlåtelsen ifrågasättes bifalla eller avslå bolagets framställning». Likaså skall länsstyrelsen avgöra klagomål över vägrad överlåtelse, vilket ju måste innebära, att länsstyrelsen kan ålägga bolag skyldighet att mot dess vilja överlåta tillstånd till klagande.

En sådan ordning måste anses föga lämplig. Frånsett den sammanblandning av befogenheter, som genom bestämmelsen i fråga skulle ske mellan tvänne myndigheter, måste kontrollstyrelsen med dess insikter i och känne-

dom om restaurangväsendet i hela landet och med dess rika personkännedom på hithörande område anses äga större förutsättningar än länsstyrelsen att pröva och avgöra frågor om överlåtelse.

Beträffande turistutskänkning torde revisionens förslag till förbud för överlåtelse väsentligen motiveras därav, att vid det undantag från den kommunala beslutanderätten som denna utskänkingsform innebär det vore av vikt att bästa garanti gäves för tillståndets oklanderliga handhavande och att den största säkerhet, som härutinnan stode till buds, vore att bolaget självt utövade utskänkningen.

I nu berörda punkter hemställes om bifall till revisionens förslag.

I 6 kap. 4 § meddelas bestämmelser angående bolagsstyrelsens sammansättning. Revisionens förslag innebär, att systembolagsstyrelse skulle bestå av fem ledamöter, varav skulle utses en ledamot, som tillika vore ordförande, av kontrollstyrelsen, en av landstinget, två av länsnykterhetsnämnden och en av bolagsstämman. Propositionens motsvarande förslag går ut på, att av styrelsens fem ledamöter skall en ledamot, som tillika skall vara ordförande, utses av kontrollstyrelsen, två av länsstyrelsen, en av landstinget och en av bolagsstämman. Propositionen innebär således den avvikelser från revisionens förslag att de tvenne ledamöter, som skulle utses av den i förslaget till lag om nykterhetsvård — vilket lagförslag ju icke såsom revisionen förutsatt förelagts riksdagen samtidigt med nu förevarande författningsförslag — angivna länsnykterhetsnämnden, i stället skola utses av länsstyrelsen.

Ehuru bestämmelsen om länsstyrelsens rätt att utse två ledamöter i bolagsstyrelsen torde få anses som ett provisorium i avvaktan på antagandet av lag om nykterhetsvård synes denna bestämmelse vara mindre välgrundad. Uppmärksammias bör, att länsstyrelsen genom sitt inflytande på bolagsstämmans sammansättning (6 kap. 3 §) erhåller ett visst om än indirekt inflytande på utseendet av styrelse, enär stämman skulle äga välja en ledamot av denna styrelse. Skulle nu länsstyrelsen dessutom äga direkt utse två styrelseledamöter, komme tre av bolagsstyrelsens fem ledamöter att direkt och indirekt utses av länsstyrelsen. Lämpligare synes vara, att detta inflytande endast utsträcker till att stämman äger utse ytterligare en ledamot i sagda styrelse således två, medan den återstående ledamoten, som enligt propositionen tillagts länsstyrelsen, utses av kontrollstyrelsen. Om i enlighet härmed två ledamöter skola utses av kontrollstyrelsen, torde lämpligen den ena av kontrollstyrelsen förordnas till ordförande och den andra till vice ordförande.

Jag hemställer således om ändring av berörda paragraf i nu angivet avseende.

De jämkningar i övrigt i propositionen som möjligen befinnas påkallade vid ett bifall till nedan angivna yrkanden torde vederbörande utskott benäget företaga.

Under hänvisning till det ovan anförda och vad revisionen i berörda delar likaledes anfört får jag hemställa,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 242 med förslag till förordning angående försäljning av rusdrycker m. m. måtte besluta att nedan angivna delar av förslaget 3 och 6 kap. skola erhålla följande lydelse:

3 KAP.

Om rätt till detaljhandel.

3 §.

Utminuterung må — — — femtusen invånare.

Systembolaget äger, med iakttagande av föreskrifterna i första stycket och efter kontrollstyrelsens godkännande, besluta angående utminuteringsstäl-
nas antal och förläggning.

15 §.

Tillstånd till turistutskänkning må ej överlåtas.

Överlåtelse av annat tillstånd till utskänkning som omfattar — — — så-
som folkrestaurang.

Ej heller — — — av systembolaget.

16 §.

1 mom. I andra — — — sådan överlåtelse.

Har avtal om överlåtelse skett, skall bolaget söka fastställelse av avtalet hos kontrollstyrelsen som har att med avseende å skälen och villkoren för överlåtelsen samt lämpligheten och behörigheten hos den å vilken överlåtelsen ifrågasättes bifalla eller avslå bolagets framställning.

2 mom. Med överlåtelse — — — starkare viner.

17 §.

1 mom. Har systembolag avslagit framställning om överlåtelse av till-
stånd till utskänkning, må klagan däröver föras hos kontrollstyrelsen.

2 mom. Förmenar den å vilken systembolag överlätit tillstånd till ut-
skänkning, att bolaget vid fastställandet av villkor för överlåtelse eller vid tillämpning av det mellan honom och bolaget ingångna avtal åsidosatt hans enskilda rätt eller eljest förfarit olämpligt, må han hos kontrollstyrelsen göra framställning om rättelse.

6 KAP.

Om systembolag och restaurangbolag.

4 §.

Systembolags styrelse skall bestå av fem ledamöter, utsedda för ett år i sänder. Av dessa utser kontrollstyrelsen två ledamöter, som tillika äro den ena ordförande och den andra vice ordförande, landstinget en ledamot samt bolagsstämman två ledamöter. För varje ledamot utses på enahanda sätt en suppleant.

Styrelsen för — — — den staden.

Stockholm den 6 april 1937.

Gottfrid Karlsson,
Vadstena.
